

LA CAMPANA DE GRACIA

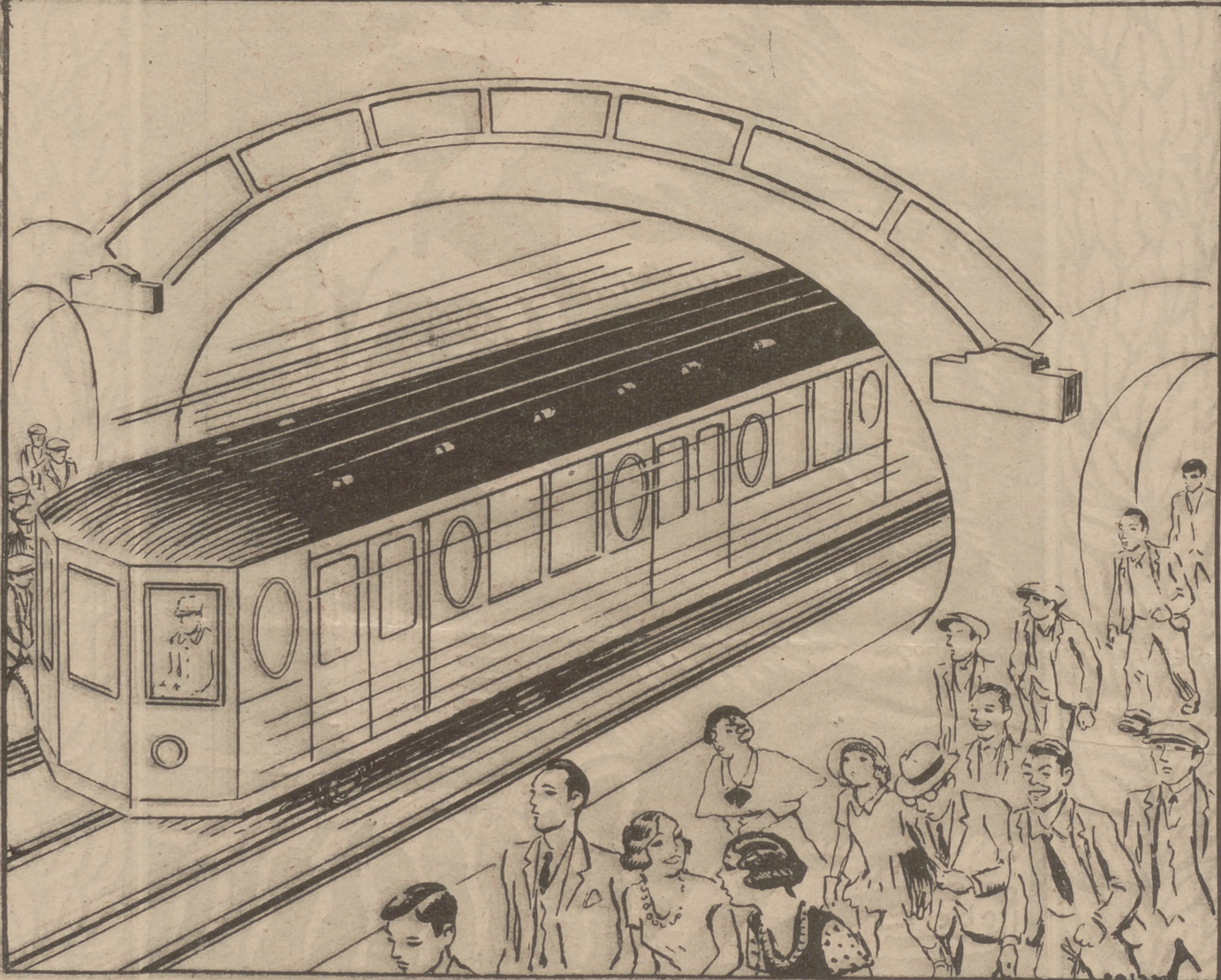

MEMORIA MUSEO

22

11 DE SETEMBRE DE 1714

EL METRO TRANSVERSAL

INAUGURAT EL DIA PRIMER DE JULIOL DE 1932

TARIFES ESPECIALS PER A TREBALLADORS

D'Hospitalet a Sant Martí en quinze minuts - Fixeu-vos bé en les populars tarifes del Metro Transversal

No hi ha com el Metro Transversal, per a rapidesa, economia i comoditat

LA CAMPANA DE GRACIA

PERIÒDIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

EDITORIAL

1714-1932

Si retornessin els combatents de 1714 s'esbravarien amb crits joiosos. Els Exèrcits borbònics estan del tot vençuts. Dins l'Estat espanyol, des del 14 d'abril de 1931. Avui, definitivament, s'han rendit a Catalunya. Mentre no li eren retornades les seves llibertats, els borbònics podien cantar victòria. Perdut aquest baluard, llur desfeta és completa.

Calgué una conspiració de reis per abatre Catalunya. Tots s'afuaren en contra nostra; fins els que per ells combateren, ens abandonaren. Els reis eren els enemics de Catalunya. Contra d'ells hem tingut de girar-nos per a reconquerir la llibertat. I la nostra opressió no ha acabat fins que ha caigut desfet el darrer Borbó. Mentre persisteixi una mentalitat monàrquica i tingui probabilitats de reeixir, no acabarà el nostre desfici.

Només la República pot ésser garantia de les nostres llibertats. La dita camboniana: "Monarquia? República? Catalunya!..." ja sabem on ens duia: a apuntalar la monarquia i a traïr Catalunya. Desassenyats estigueren els catalans que confiaven en la reialesa per a redimir-nos. Avui paguen llur error amb el menyspreu del poble. Passaràn molts anys abans que aquest els perdoni. I encara en passaràn més abans de poder oblidar llur manca de capacitat.

La història acaba sempre donant la raó a l'home honest. Es efímer l'èxit del qui creu en la eficàcia de la intriga i es complau en seguir els camins esbiaixats. Avui també són uns vençuts els que complicaven el plet de Catalunya amb amors contraris a Catalunya. Tots aquells que queien agenollats davant un rei, eren botiflers en latència, i ho palesa el fet que els dies que el poble maldava per la República i la Revolució, que significaven la llibertat de Catalunya, ells apuntalaven encara la monarquia i la reacció, i com argument decissiu enrolaven l'anarquista de Terrassa en els tercis de la nova borbonada.

Contra els reis i els reialistes de tot arreu, avui desfem l'obra malèfica que ells han bastit. Catalunya retroba les llibertats que li fóren arrabassades. El poble s'ha alliberat ell mateix: Catalunya ha alliberat Catalunya. Sense gràcies ni favors, per llei de justícia i valor en la lluita. Ha resistit, i té dret a la victòria. Vergonya per tots aquells que volien ablanir la seva resistència!

VISCA CATALUNYA LLIURE!

LA CAMPANA DE GRACIA honora els màrtirs de 1714 i els vencedors republicans i revolucionaris de 1932.

La resistència catalana

L'Onze de Setembre d'enguany és gloriós: hem reconquerit les llibertats que caigueren en 1714. Quan el botifler Francesc de Junyent i de Vergós, a la protesta d'un diputat, en dissoldre la Diputació i la Generalitat de Catalunya, oposà aquell argument que deia: "On no hi ha amb què resistir, no hi ha per què replicar", donà la tàctica per la lluita de les reivindicacions catalanes.

La resistència: heu-vos ací la norma que ha emprat el català en aquests dos segles llargs. Ha estat tan forta, que ha vençut tot procediment absolutista i, més tard, als qui venien a combatre la seva personalitat en nom de principis defensats com una renovació filosòfica i política.

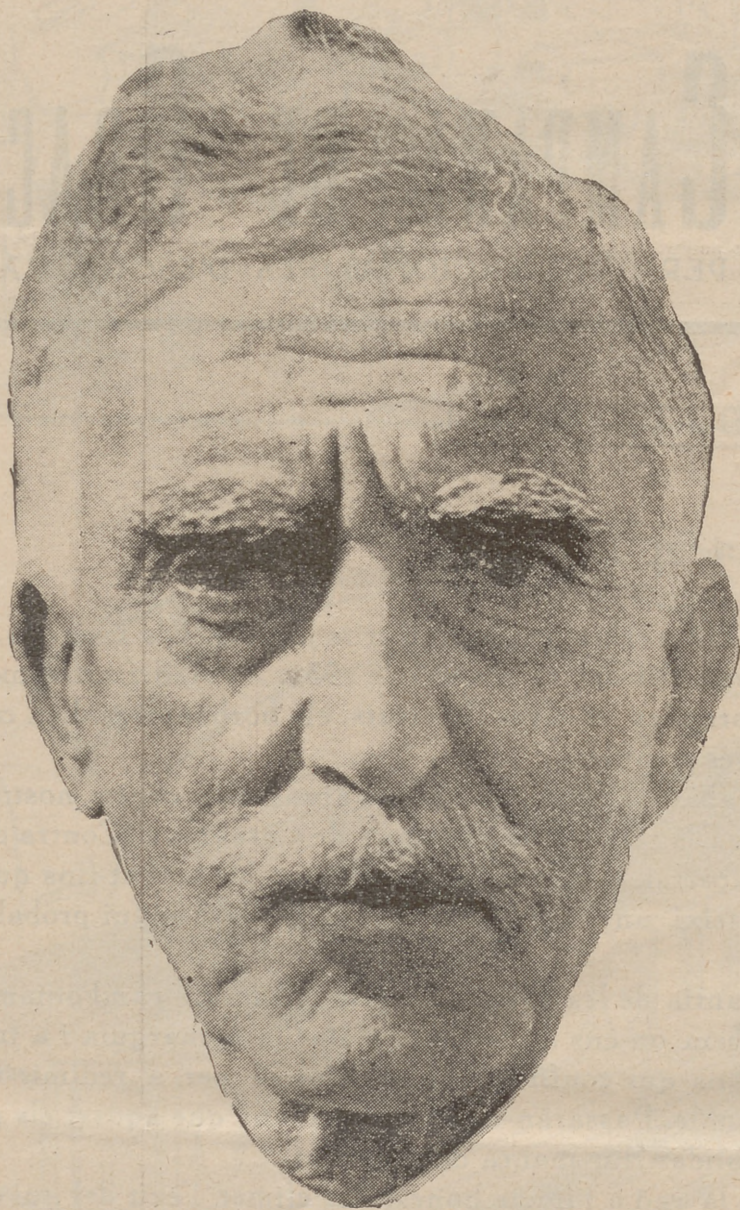
Tota la mala intenció dels monarques Borbons s'ha desfet davant l'energia catalana. D'una batzegada o poc a poc, arrabassaven les poques clarianes per les quals encara s'assolellava el seu esperit. Les esclatxes per on podia rebrotar la llibertat, i que per distracció, no mai per magnanimitat, quedaren obertes, tot just eren vistes eren tapades. La muralla de pedra i ferro es feia cada vegada més densa. Catalunya, de fet, era una immensa presó.

Però el català, tancat dins la presó, sabé vèncer. Qui no coneix la presó no sap el grau d'intimitat i de vida que pot estatjar cada cella. Allí, lluny dels sorolls del món i dels quefers del carrer, qui té una forta personalitat, l'afina i l'enforteix. I Catalunya, com més tenebrosa era la fosca, com més negats li eren els camins de la terra, més abrivava la seva vida interior.

Res no pogueren els reis Borbons contra Catalunya. Es valgueren de totes les ma'es arts: fuetejaren inlassablement, pervertiren les classes poderoses, subornaren els intel·lectuals. A desgrat de tot, però, el poble, resistint la corrupció dels de dalt i l'ablaniament de la intel·ligència, restà al marge de tot afany que pogués dissoldre el seu sentit racial. I la tasca de l'absolutisme fou desfeta.

Més difícil li fou, encara, contradir l'acció revolucionària. De terres de França, com dels Borbons, vingué de la Convenció un concepte unitari de l'Estat. S'abatien prerrogatives dels poderosos, i per un mal entès s'arrabassaven llibertats als pobles. Tot un segle l'Estat liberal ha maldat per una unificació i una uniformitat com a suprema llei de justícia. Es creia que l'Estat era la única garantia de la llibertat individual i tota interposició era considerada tasca anti-revolucionària. Catalunya oposà, al concepte unitarista de la Revolució, la doctrina federal. Homes i pobles tenien drets semblants i per ambdós aixecà una bandera rebel enfront dels borbons espanyols i dels liberals desentenimentats.

Ha resistit, per últim, a un internacionalisme retòric i mal assimilat per caps inintel·ligents. Sense realitat biològica, uns quants atabalats prediquen normes i deriven lleis per tal d'argumentar una nova uniformitat, n'eva directa del pensament absolutista borbònic i de la concepció estatal jacobina.

Francesc Macià

President de Catalunya

11 de setembre de 1932

Encara aquests dies hem tingut d'escoltar, a Parlament i al carrer, llurs arguments revellits i desfocats, i llur desig de bandejar del país tota iniciativa particular, i, per tant, tota llei d'avenç dels pobles i dels homes.

Catalunya no ho ha vençut tot. La mà forta i la mà afalagadora han fallat sempre davant la seva voluntat de persistència. Els entrebancs i les decepcions excitaven aquest desig en lloc de reprimir-lo. Com més s'enfurismava entorn seu la tempestat, més ella es recloïa en la seva consciència, i allí, en la intimitat de la seva ànima, abrivava la pròpia personalitat. Per això ara no és tan sols un poble que s'allibera, sinó també una energia que irromp a la vida. Tanmateix, avui el món és més ric del que era una setmana abans: un nou poble s'aïllera amb els altres, per tal de cercar nous camins de perfecció...

J. AIGUADER i MIRÓ

Ara, endavant

Tot treball, en el sentit de labor, de realització de coses, de creació de coses—no en el de pena, càstig o fadiga—, és en principi bo. L'home modern rebutja la concepció del treball com una sanció i àdhuc com una imposició. Tot al contrari l'accepta com una necessitat adherida a la seva pròpia essència d'home. Menjar, dormir, estimar, moure's, són per a l'home motius de goig, de joia. Així mateix l'home ha convertit en joia el treball.

I el treball col·lectiu en vistes a la recreació d'un poble encara és més motiu de joia. Aquest treball, per a nosaltres els catalans, ara comença.

Sense l'Estatut, o amb un Estatut no viable, els catalans hauríem hagut de consumir anys i anys d'energies en lluita contra l'Espanya oficial. I la República se'ns hauria fet potser tan odiosa com la Monarquia. Hauria estat, ací i allà, una despesa inútil de forces, un combat sense alegria. La pugna hauria esdevingut cada dia més rancuniosa, amb un profit cada dia més precari. Perquè no hi ha res que consumeixi tant les energies de l'home i les faci més inoperants com la batalla sense terme, el constant guerrear sense derrota ni victòria. En aquests cassos l'home

esdevindrà un bon soldat, un pugil en més d'una ocasió admirable, però no pas un bon treballador. I un poble esdevindrà un exercit aguerrit, i una terra un camp de batalla, però no és pas això l'ideal dels homes ni dels pobles. El combat és un moment necessari, no un fi. El fi és la pau per a poder consagrar-nos al treball, creador de coses.

A treballar ells, a les seves coses, lliures ja de la fantasma de la Catalunya amenaçadora, però sobretot a treballar nosaltres per a enfortir aquesta Catalunya afeblida sota l'opressió de la vella Espanya oficial. I en allò que ho comporti, en allò que ens sigui comú, a treballar junts, amb la màxima bona voluntat i energia.

Aquesta serà la primera glòria de la República i de les seves Corts Constituents, haver resolt el plet secular entre Catalunya i la resta d'Espanya, haver tancat una era d'insidiosa i mesquina pugna per a obrir-ne una altra de pau i de treball.

Aquesta és també la simbologia de l'onze de Setembre de 1932. Els altres anys commemoràvem un fet d'armes, una resistència heroica. Aquest any, tot honorant els nostres vells morts, la festa de l'onze de Setembre tindrà clarors de victòria. Serà, sempre més, la setmana de l'onze de Setembre d'enguany, la de l'aprovació de l'Estatut, del reconeixement de l'autonomia de Catalunya. Una data de mort i una data de vida. Una gesta de guerra i un tractat de pau. Ja sempre més l'onze de Setembre tindrà una doble significació, la d'una pèrdua i la d'un recobriment. 1714 i 1932 seràn des d'aquest any inseparables en la memòria dels catalans. I cada any, més que recular vers la memòria del passat, ens projectarem vers les esperances de l'esdevenidor. Vers l'obra futura i el treball futur. En això serem fidels a la doctrina del nostre primer President, del pare de la Catalunya autònoma, que ens parla sempre del treball a fer, de la Catalunya de demà, que ell porta dintre els seus somnis, més que no pas de la vella Catalunya històrica i guerrera. El seu esperit, en tots els seus discursos i alocucions, com en tots els seus actes, s'ha projectat sempre endavant, vers el demà, vers l'obra a fer, que és la gran Catalunya en intensitat i profunditat, tot esperant d'engrandir-la en amplària, per la unió i fusió de totes les terres de llengua catalana.

L'onze de Setembre d'enguany, doncs, és

Jaume Aiguader i Miró

Conseller en Cap de Barcelona

més que una commemoració, una "auguració", una esperança més que una memòria.

Jo el veig, aquest onze de Setembre d'enguany, no pas com un record de guerra, sinó com una promesa de bon treball. No trista memòria, no dol. Joia en la pau del present i més joia encara en les esperances de demà. Si els vells morts poguessin aixecar-se de llurs tombes, barrejarien llurs crits de joia amb els nostres, car jo penso que els morts, si poguessin reviure, encara més que nosaltres els vius mirarien vers el futur, que és la vida, aquesta vida que ells deuriem estimar tant i que mai no es troba en les memòries del passat.

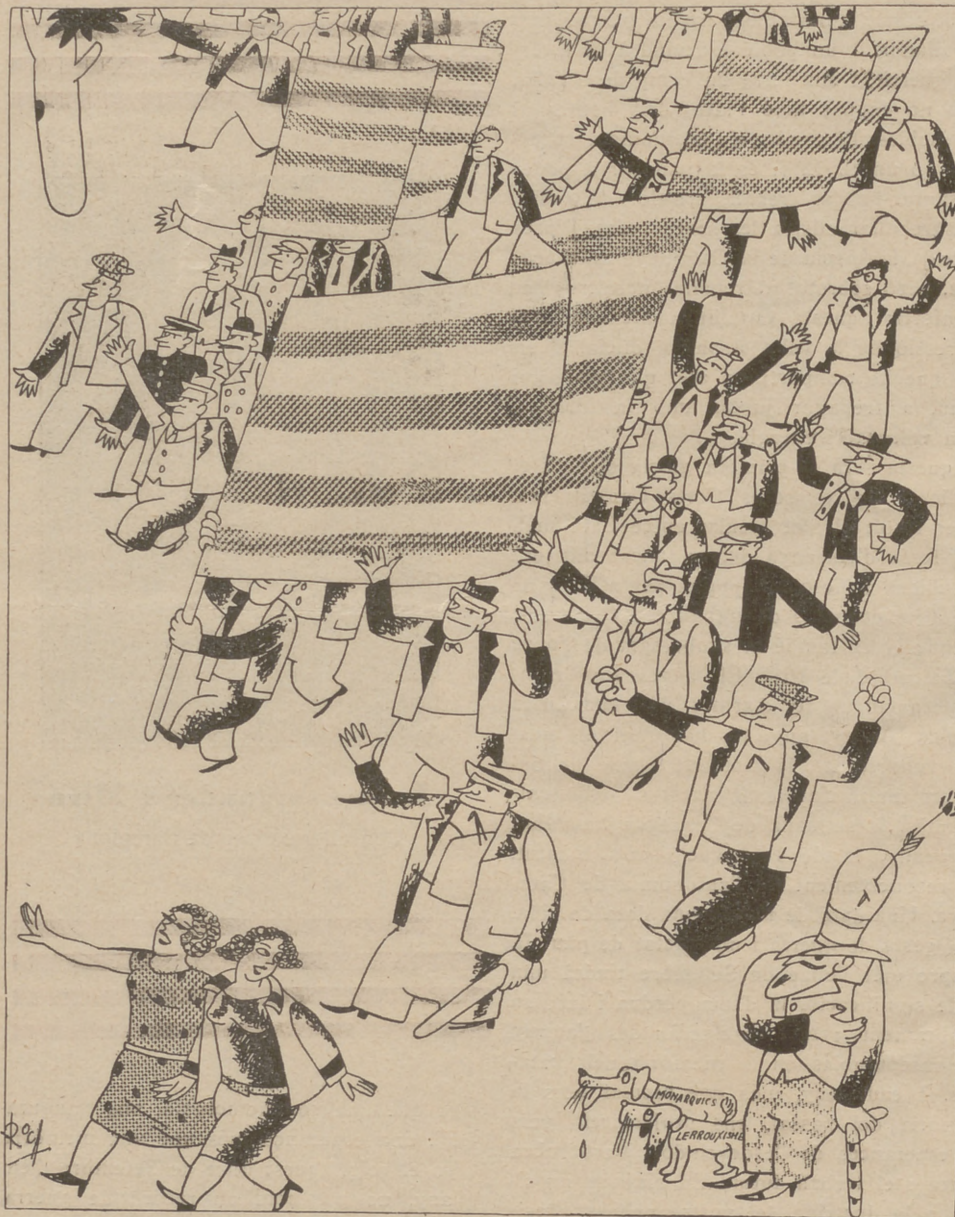
Joan PUIG i FERRETER

EL TRIOMF DE L'ESQUERRA

"JA SÓM LLIURES"

S'ha guanyat la batalla de l'Estatut. La resistència heròica dels Parlamentaris Catalans ha tingut, finalment, la gran victòria que es mereixia. La frase del President de Catalunya, pronunciada en dia memorable, té avui efectivitat concreta. Catalunya i la República han fet honor, lleialment, a la paraula compromesa en el Pacte de Sant Sebastià. Catalans, republicans, revolucionaris: acudiu tots, aquest vespre, a la arribada dels Diputats Catalans, per homenatjar-los com es mereixen! Manifesteu-vos demà, patriòticament, al peu de l'estàtua del Conseller en Cap Rafel de Casanova!

VISCA L'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA!

11 de setembre 1932

Don Clodo.—Em sembla que ja no hi tinc res a fer!

Reportatges al minut

L'ALEGRIA D'AQUESTA SETMANA

Quan aquest número de LA CAMPANA arribi a les mans del lector, les Corts Constituents de la República hauran aprovat l'Estatut de Catalunya.

L'Estatut de Catalunya. L'autonomia catalana, senyor! Aviat està escrit això sobre les quartilles, no? Ara que hi som a tocar, sembla res. Però quan s'han viscut de prop aquestes coses; quan hora per hora, sessió per sessió, paraula per paraula, votació per votació, al llarg de moltes mesades, s'ha seguit el procés de l'Estatut, un sent que t'vénen als ulls llàgrimes de l'emoció més sincera de la vida.

Quan s'han viscut de prop aquestes coses... Jo he tingut aquest honor. Alguna vegada ha estat amargura i angoixa. També desil·lusió de prometes que semblà que

no podrien complir-se. Però ara, en el curs d'aquesta setmana solemne, des de la tribuna de la Premsa del Congrés, serà l'alegria de sentir les paraules del president Besteiro:

—Queda aprobado el Estatuto de Catalunya...

Companys—a despit de tot, companys—de "A B C", de "El Debate", de "El Imparcial", de "La Libertad" (excepció d'aquest entranyable Prats i Beltrán), companys que en el curs de llargues sessions no heu sabut amagar la vostra joia quan escoltaveu Sánchez Román o Royo Villanova; companys que no heu estat pas massa gentils, a estones, amb els companys periodistes de Catalunya, perquè estimàvem Macià i aplaudíem Manuel Azaña; companys madrilenys, que no vindreu a aquesta sessió per no plorar de despit, la nostra venjança serà en aquestes paraules del president Besteiro:

—Queda aprobado el Estatuto de Catalunya...

La nostra venjança. I la nostra raó, si voleu acceptar-la, serà aquesta mà cordial que avui, a despit de tot, us allarga sincerament el company periodista de Catalunya.

HORES EXEMPLARS

Ara que hi som a tocar, sembla no res. Però girem la vista enrera. Mirem, darrera nostre, el camí que hem anat fent. Aquesta història palpitant que vivim de l'abril de l'any passat ençà. Es una cosa que fa rodar el cap. Per defectes, per obstacles, per debilitats, per desil·lusions que hàgim hagut de confessar-nos, aquesta història només té un nom: Revolució.

Don Francesc Macià, segrestat per la policia de Mola. Detencions en massa. Protesta. Jaca. Assassinat de Galán i García Hernández. Crisi. Articles insensats de Cambó. Vides honrades fóra de la Llei. Estudiants ametrallats. Censura. Comitès. Obrers en armes. Després, en una hora exemplar de ciutadania, el dotze d'abril, precedit d'una campanya impressionant, única en la política de Catalunya i d'Espanya. Barcelona. Mitjans al Poble Nou, a Sant Andreu, al districte cinquè, a Gràcia, a Sans. Angoixa d'un diumenge històric, mentre les urnes s'omplen de vots. A la matinada, la gentada que envaeix les Rambles és ja un poble en peu de guerra. Als transparents dels periòdics, la cinta blava de l'"Esquerra" arriba a l'alçària màxima. "Acció Catalana"—que el dia abans perdonava la vida a la candidatura de "L'Opinió"—constata amb estupor que no ha tret ni un sol nom. Ni un. Tot el que passà després—i passaren moltes coses—semblava condensat en l'atmosfera d'aquell vespre del 12 d'abril. Els aplaudiments i els visques, ompliren tota la nit, amb sequedat de metralladora, l'àmbit de Barcelona.

Després fou la República. Una febre civil, uns homes que saberen sentir-la, una bandera. L'Ajuntament era, per fi, del poble de Barcelona. Macià convertia la Diputació de Milà i Camps en Generalitat de Catalunya. L'ombra de Casanova degué aplaudir aquell dia. Després, al 28 d'abril, la cinta de l'"Esquerra" tornà a l'alçària màxima. Macià, Companys, Aiguader, Serra i Moret, Xirau, Lluhí... Diputats a les Constituents. Aquella nit de la "Monumental" no s'oblidarà mai més. Vingué una nova mobilització: la del mes d'agost. El Plebiscit de l'Estatut, que redactaren uns catalans en la pau d'un recó de muntanyes. Aquesta hora d'avui ha d'ésser per a ells un homenatge excepcional.

MACIÀ A MADRID

Després, fou aquella primera sortida de Macià cap a Madrid, al cap dels diputats catalans. Fins a l'últim poble de Catalunya, l'express seguí un camí d'ovacions i de bengales. Unes cobertes de tela gris perla, amb lletres daurades, relligaven el Projecte d'Es-

VISCA FRANCESC MACIÀ!

Vent de tramuntana

—Entornem-nos-en a casa, que aquest ens constiparà

estatut que Catalunya presentava a la República.

Una bona tarda del mes d'agost, al palauet de la Presidència del Consell de Ministres, don Francesc Macià lliurà el document català a mans del senyor Alcalà Zamora. Cabells blancs, pell morena. Emoció de cor en les paraules:

—Ací teniu l'Estatut. No, no hem estat, no som, no volem ésser una legació ni una ambaixada. No som ambaixadors que vagin a tractar en terra estranya; no ens havem mogut del nostre poble, i la veu que senti, senyors del Govern, és veu germana. Veu de llibertat i no de guerra, que ja passà; afany d'harmonia, fam de fraternitat...

—Jo rebo amb honor l'Estatut de les vostres mans, president Macià, amic meu. Entorn del problema català, ja ho veieu, tot és lluita, discussió, apassionament, però jo crec en la bona voluntat de tots...

Més tard, el diputat Francesc Macià fou saludat amb una llarga ovació, en entrar a l'hemicicle de la Cambra. Les mans cordials de Roberto Castrovido foren les primeres en aplaudir. A la "c'Alcalà", al vespre, la gent de Madrid es descobria amb respecte al pas del President de la Generalitat. No sé per què, aquella nit d'agost vaig pensar que Catalunya tindria la seva autonomia...

Després... Ah, després! Calgué estructurar la Constitució. Es produí la crisi d'octubre. S'elegí President de la República. Vingué la crisi de desembre. Carner—un dels homes de l'Estatut—s'encarregà de la cartera de Finances, en una hora difícil. Esclataren conflictes socials. Súria visqué moments d'allucinació. La capellanada donà la batalla. La República hagué de defensar-se inexorablement. Fins al sis de maig, el Projecte d'Estatut no entrà a l'ordre del dia de les Corts Constituents. I foren els Royos, els Fanjul. Foren els Sánchez Román i els Ortega Gasset. Foren els mon-

arquics, els capellans, els contrabandistes, els aristòcrates. Els "Emilianos" i la Premsa. La "sanjurjada". Tot un allau que semblava endur-se al seu darrera l'opinió espanyola.

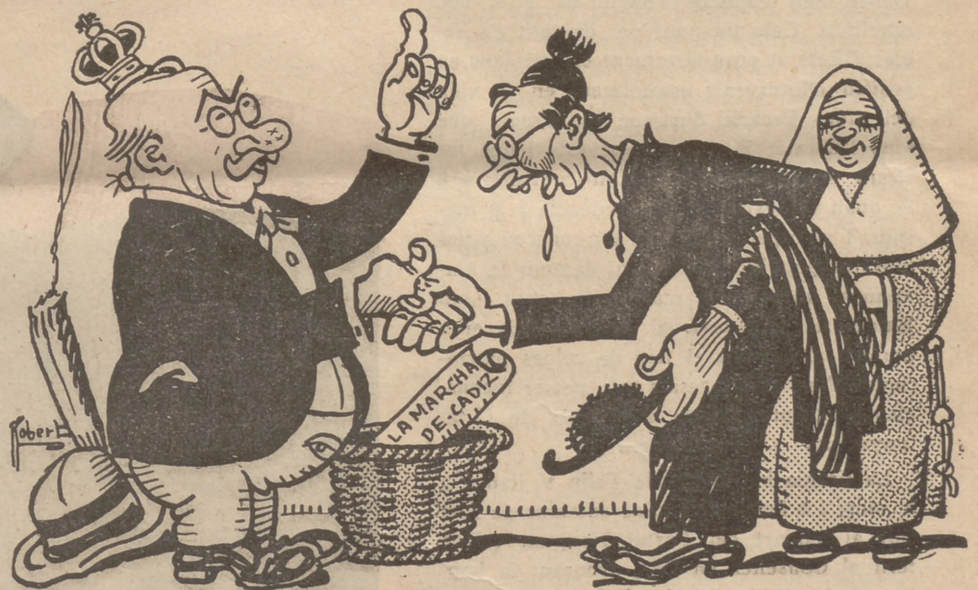
Però fou també la minoria catalana, fou Macià, fou don Manuel Azaña, estadista excepcional...

I ara, aquesta setmana, són les paraules del president Besteiro, socialista, professor, diputat, gran senyor, ex-presidiari de Cartagena:

—Queda aprobado el Estatuto de Cataluña...

ELS "ROYOS"

Protestaran. Boicotejaran. Difamaran. Els d'aquí i els d'allà, que a Catalunya també en tenim.

—La madre i jo el felicitem per haver-se sortit bé de l'assumpte Bergamin
—Gràcies, jo sé nadar i guardar la roba.

Els d'aquí—que són aquells del miting de juny, aquells esperitats de l'Espanya de Cuba—encara poden trobar una justificació: la del seu egoisme, la de la seva imbecilitat. Però els d'allà, no. Els "royos" de Catalunya, no. L'Estatut de la nostra autonomia és una llei digna. Absolutament digna. ¿Suscceptible de millorament? Quin dubte hi ha! ¿Quina obra d'homes és perfecta? Però l'Estatut és digne. "Catalunya es constitueix...", diu l'article primer. Es constitueix, ella, per pròpia voluntat. En regió, sí. Però quan s'han perdut trenta anys d'una vida col·lectiva, les paraules tenen un valor relatiu. Tenen el valor que la nostra consciència, la nostra capacitat, el nostre deure, la nostra fe i el nostre coratge cívic sàpiguen i puguin donar-les-hi.

Aquesta és la nostra missió, a partir de la setmana solemne que estem vivint. Aquesta i no altra.

El que dient-se patriota us parli de traïcions i d'indignitats, no el creieu. No el seguïu. Es un insensat o un traïdor. Es un "royo", que—repeteix—vol dir això: un insensat o un traïdor.

Josep Maria MASSIP

Castelar

S'ha acomplert aquesta setmana el centenari de la naixença del gran repúblic espanyol. Ell, cabdill generós, s'acarà amb unes circumstàncies doloroses, i sucumbí. Nosaltres, homes de la nova República, honorem el seu record i el seu exemple. Han passat els anys, i moltes coses ens en separen. Però Castelar és digne d'aquest record civil, pel seu talent, per la seva dignitat, pel seu pur amor a la llibertat i la democràcia. Fem honor al seu nom i cridem: Visca la República!

VISCA L'ESQUERRA!

República Catalana. Mentre escrivim aquestes ratlles, tenim al davant nostre, enquadrat sota cristall, el ban històric de Francesc Macià. Quantes suggestions neixen i neixeran d'aquest document plutarquià! Es com un port d'arribada que hem jaquit per uns moments o per uns anys, però al qual podrem tornar sempre que volguem. Per ara, és la fita més extrema del nostre procés de recobriment nacional. Rellegir-lo, equival a reviuire les hores úniques d'un dia d'abril de 1931, i a enfortir-nos en la confiança del nostre patriotisme immortidor. Catalunya, ara i sempre, només serà allò que els catalans volguem que sigui. Si la catalanitat és viva, no ho és encara prou. Quan Catalunya actui nacionalment, per ultraturació de catalanisme, tindrem tot el que voldrem. El nostre enemic no és a fora, sinó a dintre de casa. I la nostra fallida pitjor no és la persistència del castellanisme, sinó la penúria del catalanisme. Hi ha encara una immensa obra a fer per tal que Catalunya pugui ésser totalment per als catalans. D'ells depèn, i de ningú més que la victòria completa sigui llunyana o propera.

Enguany, per un atzar amable, la data de commemoració de l'efemèride heroica de l'onze de setembre de 1714 s'escau, del tot exactament, ésser la mateixa de la total aprovació de l'Estatut de Catalunya. I heus ací com el record de la pèrdua de les nostres llibertats s'enllaça amb el primer assaig ben fet d'organització estatal. Vindran els extremistes de la dreta i de l'esquerra (en aquest món, quan un home no serveix per treballar, critica i es diu extremista) i atacaran la nova carta de la nostra autonomia. No en féu cas. I penseu que l'Estatut de Catalunya, més que no pas la taula d'unes lleis rígides i immodificables, és la invitació a una tasca de Govern digna i responsable. L'Estatut, en principi, és una capsula buida. Depèn dels catalans l'omplir-la. I el ben omplir-la. Com un pont per damunt els segles, l'Estatut posa novament els catalans en posició d'intervenir estatalment en la vida del món. Pecaria d'ingenu qui cregui que amb l'Estatut ja serem benaurats i que tot haurà de sortir-nos bé. Molt contrari: ara és quan cal extremar la prudència i la mesura. I això per evitar que les conseqüències funestes puguin recaure mai damunt la Catalunya futura. Els màrtirs de 1714, amb Rafael de Casanova al davant, caigueren portant al damunt el feix de culpes patriòtiques d'uns avantpassats que, potser inconscientment, preparaven la caiguda de Catalunya com a poble lliure...

La tirania borbònica de Felip V llançà a la mort i a l'exili els herois catalans de l'assalt al baluart del Portal Nou, on caigué ferit el Conseller en Cap, arborant la bandera de la Ciutat. La tirania borbònica d'Alfons XIII llançà al sofriment i a la resistència tot un poble reviscut. I aquest poble ha pogut salvar-se perquè duia ben viva al mig del cor la brasa de la idea nacional. Si no l'hagués tingut, hauria caigut com

11 DE SETEMB

en 1714. Però ara el feia fort la consciència recobrada. I ara viu en República.

Va a implantar-se l'Estatut de Catalunya. I la pàtria espera que cada català sabrà acomplir el seu deure. Dins el futur govern autònom, cada home ha d'ocupar la seva plaça i cada energia ha de fornir el màxim rendiment en el seu lloc idoni. Ara és l'hora de tocar de peus a terra. Nosaltres, catalanistes intel·lectualistes, homes que ja ratllem la quarantena, hem passat per Catalunya i hem acomplert la nostra obra portant sempre al damunt l'heroic convenciment de que treballlem al mig del carrer, i una mica penjats al mig-aire. Aquesta sensació ofe-

gadora i desanimadora d'instabilitat, només pot esvaïr-la i rectificar-la una perfecta organització estatal. Cal a Catalunya una política i una diplomàcia, amb totes les conseqüències. Si el Govern de Catalunya, en aplicar l'Estatut autònom, sap fer-nos veure encara que la nostra pàtria és susceptible de convertir-se en un país europeament normal, ens farà l'efecte que la nostra vida d'home i d'escriptors militants no haurà estat viscuda en va. La tragèdia intel·lectual de Catalunya només pot desaparèixer i convertir-se en substància animadora i creadora dins un règim de Govern responsable.

Responsabilitat: heu's ací el mot d'ordre

REPÚBLICA CA

MBRE DE 1932

del moment actual. Poc podien pensar-se els herois catalans de 1714 que al cap de dos-cents i tants anys la pàtria alçaria el front novament i que seria proclamada la moderna República Catalana i que entraria de nou en funcions de Generalitat de Catalunya. Tot això és l'obra de la responsabilitat dels catalans. Però al fons d'aquesta obra, com la sava per les branques, cal que circuli, repetim-ho, la nostra consciència nacional. Penseu que Catalunya només serà allò que ha d'ésser quan es governi totalment en català i en catalanista. Morin per sempre, de consumpció i de manca de vigor, els provincialismes que ens portaven a la decadència

com a poble lliure! Pensi cada català que de la seva personal actuació patriòtica depèn tota la grandesa de la Catalunya lliure. Aprengui tothom, absolutament tothom, homes i dones, de llegir i escriure en català. Fructifiqui per tot Catalunya la croada de la cultura. No esperin els catalans que els portin la consciència a casa; surtin ells a copsar-la amb els brassos estesos! S'ha dit que els catalans tenen magnífiques qualitats i enormes defectes. Pensem que molts d'aquests defectes són la consquència obligada de tants anys de mancar-nos una responsabilitat de Govern propi. Un segle de règim autònom, i aquests defectes seran

esborrats, i àdhuc, possiblement, convertits en qualitats...

La lliçó dels màrtirs de 1714 cal que sigui aquesta: quan les llibertats d'un poble cauen, molts errors i moltes febleses han preparant la caiguda. I procurem que els nostres fills i els nostres néts no puguin acusar-nos, anys a venir, de mancaments en l'amor a Catalunya. L'Estatut autònom no és una carta perfecta, ni molt menys. Gosaríem dir, si fossim entesos, que l'Estatut és un mal menor. Però damunt d'ell podem fundar-hi un gran bé per Catalunya. És evident que molts punts que ara ens semblen transcendents, temps a venir perdran importància; i que d'altres que ara no entene, aviat es faran imprescindibles. El Govern de la República sabrà ben encaixar tots els punts que calguin. Però per part nostra, cal que tots ells, des d'ara, siguin ja posats en marxa amb la màxima honradesa i el màxim rendiment. L'Estatut és un pretext. D'ell ha d'eixir la nostra llibertat organitzada. I això sí que només depèn de nosaltres.

La Catalunya vençuda de 1714, en realitat ja no era res. Cos sense ànima, era una carcassa buida que s'aguantava per miracle. Quan el Consell dels Cent Jurats acordà que tots els barcelonins es fecin matar en defensa de la ciutat abans que deixar el pas lliure a l'exèrcit invasor, en realitat donava l'acompliment formal a una senyència de mort que ja pesava ieixugament feia molt temps damunt tot un poble. Es per això que ens sembla tan bell l'atzar que fa coincidir la data d'avui amb la aprovació de l'Estatut de Catalunya. Tenim en marxa una Revolució i estem edificant una República. Som catalanistes intel·lectualistes; i, per tan, no condicionem a res ni a ningú la llibertat de la nostra pàtria. Però també pensem en la pàtria dels altres. Creiem en un Estat Català. Però també en un Estat Castellà, i Vasc, i Gallec, i Andalús. Creiem en els futurs Estats lliures d'Espanya, i en els possibles Estats units d'Ibèria. Dintre la gran Federació de Repúbliques, Catalunya es sentiria més forta que mai i seguríssima de la seva vitalitat com a poble lliure. Deixem, però, ara com ara, que els altres pobles es despertin, mentre nosaltres ja comencem a viure autònomament. Tot ens fa comprendre, a l'hora d'avui, que per la nostra Catalunya lliure "les aurores més belles—encara no han nascut..."

Les generacions que ens han precedit, han usat i abusat del mot seny, fins a convertir-lo en una farsa. Nosaltres, homes de passió continguda, preferim el mot responsabilitat. I a l'hora de posar en marxa el nostre règim autònom, pensant en els herois de 1714, posem en ell totes les nostres esperances de transformació i d'irradiació animadora en patriotisme. Nosaltres som fills de la Catalunya passada. Però la Catalunya futura, serà filla nostra...

A. ESCLASANS

La sobirania recobrada

1714-1932

Aquest 11 de Setembre d'enguany, amb l'aprovació total i definitiva de l'Estatut, representa el recobriment de la sobirania catalana, perduda fa més de dos segles, i l'organització política de la nostra nació de la manera que per autodeterminació, o sigui exercitant aquesta sobirania, ha volgut estructurar-se.

Hi ha qui diu que ja l'onze de Setembre passat, fou el primer que va celebrar-se amb llibertat, però tinguis present que l'any passat el celebrarem amb la tolerància que el Poder Públic de la República, com a règim liberal i demòcrata havia de tenir, però no amb la vertadera llibertat que dona el trobar-se constituït en un organisme polític estrictament català i en ús de la nostra sobirania. I ja que suara tant s'ha parlat de la sobirania "una", indivisible, intransmissible, irrenunciable, etc. (condicions totes, evidentment, de la sobirania), remarcuem com han estat precisament les condicions indispensables per a l'existència de la sobirania, les que s'han encarregat de resoldre el problema de la nostra llibertat colectiva en la forma actual i li han de donar la solució futura i definitiva.

Catalunya té unes llibertats que perd en 11 de Setembre de 1714 en virtut del "dret" de conquesta (llavors reconegut) que en vèncer als catalans, dona motiu a Felip V per promulgar el decret de Nova Planta que diu entre altres coses que "havent pacificat Catalunya per les armes, toca a la "meva sobirania" establir-hi Govern. Es a dir, que per la força de les armes perdem la "nostra" sobirania; i segons la falsa teoria dels defensors del règim monàrquic, aquest domini adquirit per ocupació és tramès als hereus de la corona i al cap de moltíssims anys, el dret dels primitius sobirans (el poble), ha prescrit i no pot reivindicar-se. Per això segons ells, naturalment, el dret de la corona, era legítim.

Però heus ací que sense necessitat de pledejar per a discutir aquest dret, ja que hem acabat d'enumerar les condicions precises de la sobirania, direm que és admès d'intransmissible "imprescriptible" i, per tant, el nostre dret no havia caducat i podíem exercitar una acció reivindicatòria; el poble ho ha resolt revolucionàriament.

El transcurs de més de doscents anys no era altra cosa que la sotsmissió per la força, però mai una conformitat a aquella pretesa prescripció, impossible d'admetre, car la prescripció no és sinó un mitjà de transmissió (i ja hem vist la impossibilitat de fer-la transmissible) i perquè la prescripció sols té raó d'ésser amb l'existència de la voluntat presunta, i aquesta equivaldria a una renúncia per voluntat expressa, i també sabem que és irrenunciable.

No obstant no hem entaulat plet, i per la força de la revolució triomfant, restablert l'imperi del dret i aquella sobirania deten-

tada, es recobra i en aquell mateix instant, caiguda la causa d'esclavitud, trencada la cadena dinàstica que oprimia el Poder del poble, neix la República Catalana, República Catalana que l'Estatut espanyol hauria de reconèixer perquè mai la República liberal i demòcrata hauria pogut pretendre ser herem dels Borbons i discutir la possessió o domini de Catalunya emparant-se amb una falsa prescripció dels drets catalans de la sobirania que ens arrepassà Felip V.

Però si Catalunya havia recobrat la seva sobirania i la República Catalana era un fet de raó i de Dret, en canvi la voluntat de tots era la de conviure tots els pobles en un règim democràtic i liberal, en una República no centralista; i el nostre poble fent ús d'aquesta sobirania ja retrobada i ja en exercici immediatament, transigeix, i ell mateix s'elabora un Estatut, que Catalunya tota aprova i que sancionat i promulgat ara, amb les modificacions aconsellables que el poble accepta, s'estructura un organisme polític autònom que és la Generalitat de Catalunya.

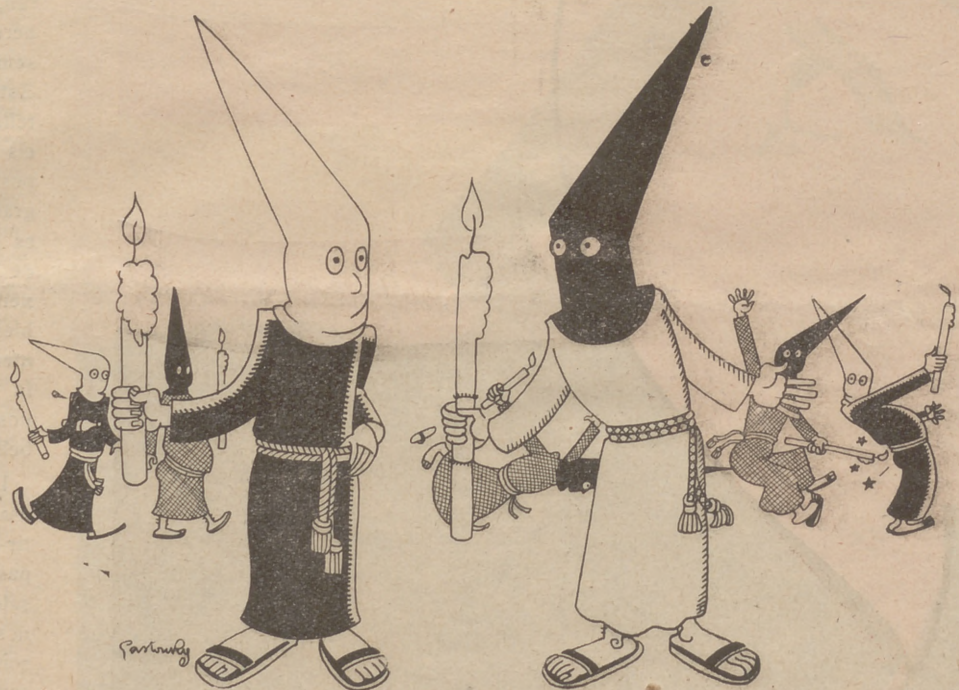
No declarem el què som ni el què volem ésser. No ens "declarem" que siguem cap altra cosa. Ens "constituïm" (fixem-nos bé amb el que això significa); "ens constituïm" "nosaltres", en ús i exercici d'aquella recobrada sobirania, en Regió autònoma.

Perquè això és el que hem acordat i decidit. No és més, perquè ara ho hem volgut així i renunciarem a la República Catalana ja constituïda, voluntàriament i per conveniència general. I ara farem un assaig de convivència, amb règim autònom dintre una República democràtica. Demà, en ús i exercici de la mateixa sobirania, arribarem a on calgui. Avui, el poble ha dit: fins aquí. I aquí som; i aquest és l'onze de Setembre de l'Estatut de les llibertats de Catalunya. L'any passat en un règim interí; compàs d'espera i període d'elaboració; aquest any, amb l'Estatut en vigència.

Sobirania és el poder jurídic, suprem i "constituent" de l'Estat. Nosaltres "ens constituïm" en Regió autònoma, segons resa l'Estatut que ens porta l'onze de Setembre d'enguany. Per això l'onze de Setembre d'enguany és el de la sobirania recobrada.

Santiago VIVANCOS

Agraïrem a tots els centres i entitats d'Esquerra que vulguin difondre la lectura i venda de LA CAMPANA DE GRACIA. Ultra la màxima irradiació dels nostres ideals, si cada u d'ells assegura l'adquisició fixa d'un nombre d'exemplars per setmana, el nostre tiratge podrà augmentar paulatinament.

Els darrers monàrquics

— «Morir habemus...»
— «Ya lo sabemos...»

VISCA L'ESTATUT DE CATALUNYA!

Documents

L'excel·lent escriptor Alvaro de Castro publicà a "Luz", de Madrid, les següents denúncies sobre la possible existència d'una organització militar clandestina. Cal estar sobre avís, i no deixar mai a l'ombra caps per lligar, car ells són els guies millors per posar en clar les jesuítiques conxorxes dels monàrquics:

"Hace unos dos meses fueron detenidos en el barrio de Argüelles, por cuatro agentes de la primera sección de Investigación general, dos delincuentes habituales contra la propiedad. Al ser cacheados, se le encuentra a uno de ellos en un estuche "ad hoc", de celuloide dos tarjetas; una de ellas de color verde, impresa, con un emblema consistente en lo siguiente: una circunferencia en negro de un trazo de dos milímetros, que en su parte superior tenía una cruz, cuyo trazo vertical era muy corto y, en cambio, el horizontal muy largo, en proporción al vertical. En el círculo tenía un castillo atravesado por una espada, y enrollada a ésta una serpiente. En letras negras estaba escrito: "Tarjeta de identidad". Una C, una línea oblicua y un número debajo de la C. La otra tarjeta era blanca, y en ella se especificaban los casos en que debía hacerse uso de la tarjeta, que eran tres: en caso de movilización general, en caso de huelga y, el último, cuando los superiores estimasen oportuno, especificándose, además, que se debía presentar al jefe inmediato y que no se llevase consigo la tarjeta más que cuando se tuviese que hacer uso de ella.

Como estas tarjetas eran oficialmente desconocidas, llamaron poderosamente la atención y se llegó a pensar en la existencia de una organización militar clandestina. El portador de ellas fué interrogado, y manifestó que no eran suyas, pero que podían ser de un hermano suyo, impresor, pues la americana que él llevaba era de su hermano.

Se buscó a éste—tipógrafo de "El Siglo Futuro"—, que negó fuera suya.

En esta situación estaba el asunto cuando, luego de ponerlo todo en su conocimiento, el comisario jefe de la primera sección ordenó que el impresor fuese puesto en libertad y que, con el hermano y otro maleante, se procediese como es costumbre con esta clase de gentes, y que las tarjetas se unieran a la minuta que dieran los agentes para ver, más tarde, lo que había de hacerse.

De este asunto no se ha vuelto a saber más.

Otro hecho. También ocurrido hace dos meses: En la Comisaría del Puente de Vallecas, la inquilina de una casa de la calle de Salvador Martínez se presenta cierto día para poner en conocimiento de las autoridades que hacía una temporada tenía alquilada una habitación a un tal Francisco López Massip, lego o fraile de la disuelta Compañía de Jesús, y que como llevaba cuatro o cinco días sin verle entrar ni salir de la habitación, temía pudiera haberle ocurrido algo desagradable.

En virtud de sus manifestaciones, y previo mandamiento judicial, se personó un agente de dicha comisaría en casa de esta señora, y violentando la puerta, entraron en la habitación de López Massip. Este no se encontraba en ella. Encima de la mesa tenía como tapete una bandera monárquica. Ni la vida irregular del individuo, ni la bandera, ni sus antecedentes de lego o fraile, ni la particularidad de haber recibido allí visitas un poco sospechosas, llamaron la atención del comisario, que, al ver que no le había pasado nada al huésped, dió por terminada su labor.

Posteriormente, al día siguiente de los sucesos de Madrid, este individuo se presentó en un soberbio automóvil, en unión de otros dos sujetos, en dicha casa, donde, al parecer, recogió cuanto allí tenía, ya que le vieron sacar un paquete en el que, sin duda, o no ir bien hecho por la precipitación con que debió hacerlo, se veían los colores de la bandera monárquica.

Nuevamente se personó la dueña de la casa en la Comisaría a dar conocimiento de todo esto, limitándose el comisario a prevenir a que, si este individuo volvía por su casa, lo comunicase con toda urgencia a la

comisaría. Y nada más. Pero al día siguiente, y por la Prensa, esta señora se entera de que su pupilo había sido detenido como complicado en el movimiento sedicioso monárquico, y otra vez volvió a poner en antecedentes de ello al comisario, significándole su intranquilidad, pues pudiera haber dejado armas o explosivos en la habitación.

Ninguna medida se tomó, y hace tres días, y por casualidad, pasaron por la casa dos agentes a quienes la hija de esta señora hizo estas manifestaciones, que inmediatamente pusieron en conocimiento de su jefe. A estas fechas no sabemos si se habrá hecho o no el registro que la dueña de la casa solicitó.

No quiero comentar estos hechos como se merecen. Se comentan solos. Por hoy, me callo."

Parc
de
Montjuic

Tots els diumenges,
a la tarda

SARDANES

Robert

Senyor Esteve

—Jo, esplèndid i viu, aquest ram i aquesta corona cada any els recullo després de passada la diada...

Subscribiu-vos a

Ràdio Barcelona

Casp, 12 - BARCELONA

Visca la Llibertat de Catalunya!

El penal del Dueso

La Prensa republicana ha publicat dades interessants sobre aquesta residència penitenciària que serveix d'exemplar definitiu a l'ex-general Sanjurjo. Copiem a continuació un reportatge molt complet sobre el Penal del Dueso, que segurament interessarà els nostres lectors:

"Al conecerse la noticia de que el ex director de la Guardia Civil don José Sanjurjo, había ingresado en el penal del Dueso para cumplir la pena de reclusión perpetua por la que le fué conmutada la pena de muerte, comenzó a desbordarse la fantasía de muchos periodistas, especialmente extranjeros, y aparecieron en multitud de periódicos informaciones más o menos verídicas acerca de la vida que el señor Sanjurjo llevaría en aquella penitenciaría.

El diario parisino "Excelsior", llegó a publicar la fotografía de la celda 52 que ocupa el jefe de la rebelión de Sevilla y en "Le Journal", su enviado especial, dió a conocer una extensa información cuya verosimilitud es merecedora de ponerse en duda.

A juzgar por la fotografía de "Excelsior", la celda que ocupa Sanjurjo es verdaderamente confortable, parecida a la habitación

de un hotel de tercera categoría. Según el informador de "Le Journal", el régimen que subsiste en el Dueso es algo duro y un poco inhumano. Nada más incierto, por que este penal es el que, aparte el Reformatorio de Alicante, reúne más excelentes condiciones de salubridad y moralidad de todos los penales de España.

Para el ex general Sanjurjo no hay régimen de excepción. Comienza a desarrollarse su vida en el penal, dentro de lo que rigurosamente preceptúa el actual reglamento de Prisiones. Desde su ingreso en el Dueso, no es otra cosa que un penado más; un número: el 52. A la puerta del penal quedó borrada para el Estado, toda su prestigiosa personalidad de general del Ejército Español. El penal del Dueso tiene una historia muy interesante, digna de figurar de una manera destacada en los anales de la vida penitenciaria española, a cuarenta kilómetros de Santander y a uno de aquel Municipio, en la carretera que va a Satoña, desde Gama. Se halla situado en la cadena de un monte, donde suelen refugiarse los penados que pueden evadirse, y muy cerca están el mar y la amplísima playa de Berria.

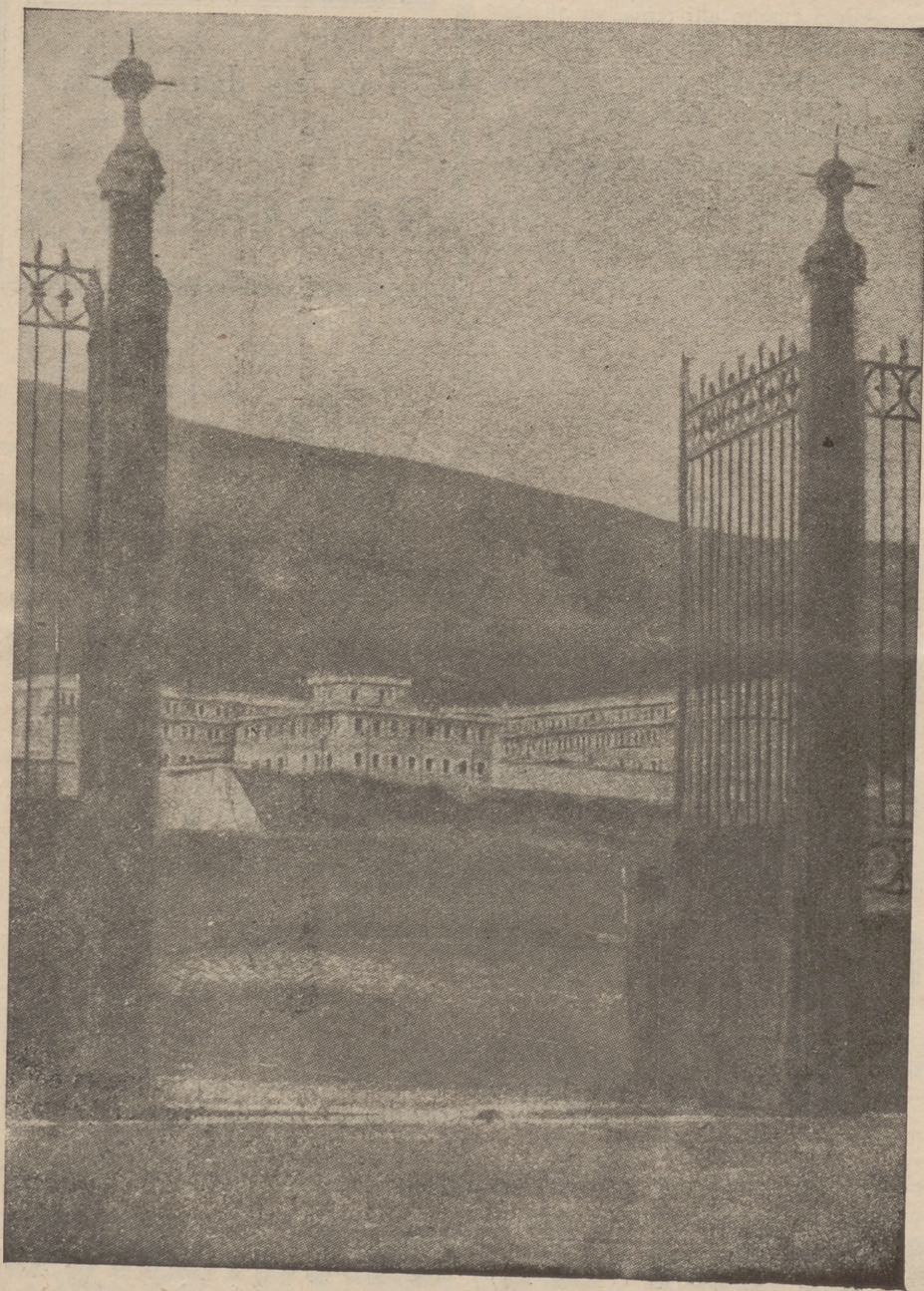
A la iniciativa del que fué ilustre penalista don Rafael Salillas, se debe la creación de esta moderna institución penitenciaria,

una de las mejores de Europa y en la que se estableció una colonia agrícola e industrial, con pabellones aislados, tanto para el alojamiento de los penados como para la instalación de los múltiples servicios a que ha de atenderse en un establecimiento de esta índole.

Recluidos en el Dueso han estado algunos militares con motivo de los sucesos ocurridos años atrás en el cuartel del Carmen de Zaragoza; el famoso dibujante y anarquista Acher (a) "El Poeta", que ha hecho célebre el seudónimo "Shum" y que con Donday, uno de los complicados en la tragedia del expreso de Andalucía, publicó durante su reclusión algunas obras, una de ellas de Oscar Wilde; Sancho Alegre, que atentó contra el ex rey a su regreso de una parada militar; los anarquistas Aracil, Leopoldo Martínez, Pedro Matheu y Luis Nicolau, estos dos últimos intervinieron en el atentado de que fué víctima el señor Dato; Jaime Compte, condenado por el complot de Garraf y el escritor Alfonso Vidal y Planas, que cumplió cuatro años de condena por un delito de homicidio. En la actualidad, se halla recluido el tristemente célebre Ricardito, acusado de haber asesinado a su patrono don Pablo Casado, en una casa de la calle de Orteu, de esta ciudad, suceso que tanto apasionó a la opinión pública, pues, como recordarán nuestros lectores, el cadáver de la víctima fué descuartizado, no habiendo sido aún hallada la cabeza del mismo, que se supone fué arrojada al mar. En cuanto el nuevo recluso ingresa en el penal, viene obligado a escuchar la lectura de unas reglas generales que a manera de instrucción les son leídas. Después, pasa al edificio central del Dueso, donde se halla establecido el primer período, o sea las celdas en que los penados de nuevo ingreso permanecen durante ochenta días sometidos a un régimen excepcional; se les hace tomar un baño y seguidamente visten el traje de presidario, que es muy sencillo y burdo. Consta de una chaqueta y de un pantalón de tela vasta y de un gorro redondo confeccionado con la mista tela.

El primer período para los penados es de observación. Prepara al penado para la vida en la reclusión. Dura ochenta días, durante los cuales sólo se le permite escribir tres veces por mes a sus familiares y ver a éstos otras dos veces cada treinta días. Los primeros ocho días son de incomunicación absoluta, y en ese plazo se le cortará el pelo y se le afeitará, según dispone el reglamento. Después de esos ocho días, el recluso puede pasear durante una hora diaria, por el patio del penal, en rueda común. El patio se encuentra en otro edificio del Dueso y para llegar a él, se tiene que atravesar una pequeña distancia formado en fila con los demás reclusos. Antes y después de ese paseo se efectúa el recuento por los oficiales de la prisión.

A medida que transcurran los ochenta días se va dulcificando el régimen, y después permanece en el llamado período mixto; y, por último, se incorpora a la vida común, esto es, tiene posibilidad de trabajar en los talleres, o dedicarse a menesteres compatibles con la reclusión, y podrá escribir con

El Penal del Dueso

libertat, recibir libros y periódicos autorizados y comunicar con familiares y amigos, a las mismas horas y días que los restantes presos, e incluso, si la Dirección lo autoriza, podrá tener comunicaciones extraordinarias.

En los primeros días de período el recluso tiene que comer el rancho de la prisión, pero después puede adquirir alimentos en el Economato o hacerse llevar la comida de Santofia.

Como hemos dicho anteriormente, el ex general Sanjurjo no disfruta de ningún régimen de privilegio y hasido sometido al mismo trato que los demás reclusos. Su vida, se desarrolla con la misma trágica y aburrida monotonía con que se desarrolla la de los que sufren allí condena por delitos comunes."

Onze de setembre

Bloc de neguit i de tristor.

Un núvol fosc enllà de l'horitzó
ve com el monstre vil de les rondalles.
Un llamp de fúria li obre un esboranc
i el núvol fosc porta ruixats de sang
i de ploralles.

Maleït sigui Déu, si regeix tot instint!
Arriben els soldats de Felip V
i el so invasó i covard de la corneta
porta l'accent biliós del castellà.
Traïdorament se'ns menjaran el pa
i ens faran amarrar la ganiveta.

Després les feres mouran aldarulls
i els becs de corb ens picaran els ulls
i esquinçaran les nostres lleis a trossos
i amb un riure mofeta de malvat,
lladres del Dret i de la Llibertat,
ens xuclaran la sang del moll dels ossos.

Catalunya vexada s'aixecà.

Es véu que Déu dormia dalt l'altà
i Sant Jordi potser feia vacances.
Catalunya perdé les llibertats
i els catalans vilment atropellats
rebien el furor de les venjances.

Aquell jorn malastruc mai s'ha oblidat.
N'hem fet un símbol de la Llibertat,
cada any regat amb sang de nostres venes:
ens ha avivat l'esperit
i ens ha fet el braç fornit
per a rompre les cadenes.

Rafel de Casanova no és vençut.
Té a l'entorn seu tota la joventut
amb la bandera enlaire desplegada,
que s'allarga i es perd enllà del cel
i espera un raig de vent per arrencà un estel
i portar-li enganxat, altra vegada.

I l'onze de setembre d'aquest any,
ja no serà tan vil ni tan estrany.

1714-1932

La veu eterna:—Present!..

Ja portarà un sentit de nova vida
i un nimbe de besllums i de clarors,
perquè amb afans i penes i dolors
ja hi tindrem Catalunya redimida.

Salvador PERARNÀU

Onze de setembre

Avui que ja gaudim la llibertat
l'alçar la veu davant tota injustícia,
amb front serè, ben alt, erm de malícia,
posem la fita sòlida al passat.

La fita inderrocable que ha creat
l'anhel, i més que anhel, santa cobdícia,
de veure triomfanta la Justícia
amb un cor noble, obert de bat a bat..

Ha mort l'obsessió d'una quimera,
i oneja enlaire, als cims, nostra bandera
amb dos-cents anys d'escarnis i turments.

I són els nostres braços que l'aguanten
tan fermes com catalans; tant, que delaten
que encara ens resta sang d'aquells valents...

Víctor CANIGÓ

Productes Alimentosos
de Règim

Casa SORRIBAS

Salmeron, 222 - Llúria, 62
BARCELONA

ACUDIU A REBRE ELS PARLAMENTARIS!

R E P U B L I C S

REPUBLICANITZAR

Aquesta és la feina que, encara que sembli extrany, no ha acomplert del tot la República.

Queda encara molt monarquisme, més o menys disfressat, més o menys ocult. Cal republicanitzar els Ajuntaments, l'exèrcit, la burocràcia. Cal escombrar tots aquests monàrquics que viuen a costelles de la República i malparlen de la República.

Cal acabar amb aquesta tolerància suïcida que ja ha durat massa. Als Ajuntaments a l'exèrcit, centres sometenistes—recordeu el cas vergonyós d'aquell salvatge de Moia—queden molts monàrquics. I els hem de treure: sinó a bones, a garrotades, que és la millor manera i la més digna d'ells.

LA VEU EN EL DESERT

L'Esquella de la Torratxa" demanà la revisió de la causa per assassinat de Dolors Bernabeu. Després, la demanà LA CAMPANA DE GRACIA. Després "El Carrer" i ara "El Diluvio".

La magistratura de la monarquia feia les oïdes sordes a tota mena de veus quan justicià. La magistratura de la República—a Barcelona—imità molt bé, massa bé, el que sofríem en temps de la monarquia.

I és que, com tantes altres coses, bona part de la magistratura segueix essent la mateixa d'abans, la mateixa.

Cada dia estem més convençuts que són molt necessàries l'escombra i el podall.

ENCARA NO HI SON TOTS

Aquest és, com si dignéssim, una segona part del repic anterior. El diputat Eduard Lairer ha formulat una denúncia contra uns caps del ministeri de justícia als quals acusa de tendències i maniobres contràries a la República.

L'escombra! L'escombra!

MALEJANTS

Fins fa poc fou hoste de Barcelona—estatjat a la Preso Model—un parent de l'ex-rei: Carles Habsburg Borbó. Pagà deu mil pessetes i el governador el deixà en llibertat. A la presó deien que es tractava amb malejants professionals. Ell, però, ho féu desmentir per la Premsa i digué que no, que durant la seva estada a la presó, no es tractava amb malejants.

Quina vanitat més grotesca la de certa gent!

No podria ésser al revés? que els malejants es neguessin a tractar el Borbó per creure'l més malejant que ells?

DISFRESSES

El monàrquic Gil Robles ha declarat que Unión Popular no ataca la República. Dóna la casualitat però, que tots els afiliats a Unión Popular figuraven en les llistes de la difunta i monàrquica Unión Nacional!

Apa, Gil Robles això que ho cregui tu! I t'ho diem això perquè, com bon monàrquic que ets, de "ties" en deus conèixer moltes.

HI HAN COSES QUE NO TENEN ADOB

Sí: hi han coses que no tenen adob. En preguntar-li al monàrquic Bergamin, defensor del facciós Sanjurjo—injustament indultat—si el moviment de Madrid i de Sevilla era republicà, respongué afirmativament. I digué: "Que ho preguntin al senyor Lerroux".

Com que això semblava tenir tot el caràcter d'una acusació, a Lerroux no degué fer-li massa gràcia. I per a desfer el mal efecte de les seves paraules, el monàrquic Bergamin ha escrit una carta a l'exrepublicà Lerroux. D'aquesta carta és el següent fragment, tan comprometedor com les anteriors paraules: "...I sé también, pudiendo dar de ello personal testimonio, que usted no hubiera aceptado el Poder de ningún movimiento militar triunfante."

De manera, que segons pot deduir-se a Lerroux se li ha proposat el Poder, ha estat en tractes amb militars, i el monàrquic Bergamin pot donar d'això "personal testimonio".

Tot això, la veritat, no ens sembla massa clar.

BARRERA

Uns diuen que és a Oran. Altres que no s'ha mogut de Catalunya. El fet és que l'exvirrei de Catalunya, el general traïdor, ha

pogut fer-se escàpol, per ara.

Es una veritable llàstima que no hagi pogut anar a fer companyia a Sanjurjo.

Estem segurs que el vestit de presidari li hauria anat molt més bé que l'uniforme que deshonrava.

ELS NOUS TRAIORS

La República ha donat a Catalunya ço que sempre—algunes vegades amb ajuda de la Lliga—li havia negat la monarquia: la llibertat.

D'ara endavant, doncs, no tindran raó d'existir els catalans monàrquics. Tot català que sigui monàrquic l'haurém de considerar traïdor a la República.

TOTS HAN D'ESSER IGUALS

Llegim, en un telegrama de Sevilla: "El Juzgado de El Salvador ha comenzado a formar proceso con motivo de los incendios ocurridos en los dias del movimiento sedicioso en los Círculos Mercantil y de Labradores y en el chalet de Juan Ignacio Luca de Tena... Se han dado órdenes terminantes a la guardia civil y a la policia para la detención de los autores de los incendios."

Cal no oblidar una cosa: que aquest zel també s'ha d'observar amb tots els Luca de Tena de la monarquia, i que per a ells no han d'existir els privilegis.

NO CAL ABUSAR-NE

Amb fiança de cinquanta mil pessetes ha estat decretada la llibertat d'un tal Pastor, processat per l'afer de l'Ontaneda-Calatayud.

Ja estan bé les pessetes. Però la República ha de pensar que els monàrquics són res i no els hi ve de cinquanta mil pessetes. En sobraven tantes quan manaven!

Menys pessetes i menys llibertats.

NO L'OBLIDEM

I Despujol, aquell altre general monàrquic, aquell fill il·lustre de Manresa qual retrat arrossegaren pels carrers els manresans honrats?

Què s'ha fet d'aquell general?

El poble véu amb disgust—amb un disgust creixent—, com aquests generals s'escapen amb massa facilitat.

Imp. "La Campana", Om, 8.—Barcelona

Fàbrica de Gèneres de Punt
(Fundada l'any 1888)

Felip Blasco Anglès

◆

Joaquim Costa, 38 (abans Ponent)
BARCELONA

Honoreu els nostres diputats!

EROTYL

Especific de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt efíacs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulante de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estircnina, ni fòsfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem

Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telefon 18631

Preu: 21'75 ptes.

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
(excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

CASA DE CARITAT DE BARCELONA

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50541. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361.

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

santa Coloma de Gramanet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

DESPRÉS DE L'ESTATUT

Un pobre màrtir de 1932, que ha caigut per sempre defensant els monàrquics.